

15 Μαρτίου 2020

Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς, Διάλεξε τον μοναχισμό την πιο ρεαλιστική μορφή της φιλοσοφίας!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς.

Συνέχεια από: <http://www.diakonima.gr/?p=485840>

Με κανένα τρόπο λοιπόν, αδελφοί μου, δεν πρέπει τους ανθρώπους αυτούς να πάρουμε ποτέ στα σοβαρά σαν μάρτυρες των όσων είπαμε, αλλά ας δώσουμε το βάρος της μαρτυρίας στην πανθομολογούμενη φήμη της σοφίας του, που εξ αρχής

συνδέθηκε με το πρόσωπό του κι ολοένα θέριευε, και που όπως είπε και κάποιος απ' τους παλαιούς αξιθαύμαστους σοφούς, ποτέ δεν εξαλείφεται εντελώς.

Και όμως, αν και είχε τέτοιο χάρισμα στη δύναμη του λόγου, και μάλιστα όχι σε ένα και μόνο εξειδικευμένο πεδίο της ανθρώπινης γνώσης, αλλά σχεδόν σε όλα, πράγμα που και από μόνο του θα ήταν αρκετό για να κορέσει τη δίψα για πρόοδο κάθε σφοδρού εραστή του αγαθού, όμως ο πράγματι αγαθός Γρηγόριος δεν έκρινε σωστό να δαπανήσει σ' όλα αυτά ό,τι πιο τέλεια και ευγενικό βρίσκεται μεσ' στα κατάβαθα της ανθρώπινης ψυχής.

Απεναντίας μάλιστα έστρεψε μεν την προσοχή του σ' αυτή τη θύραθεν σοφία, χωρίς όμως να την απολυτοποιήσει, γνωρίζοντας ότι το κυνήγι της γνώσης με βάση τα κριτήριά της με κανένα τρόπο δεν οδηγεί πάντοτε σε σωστά συμπεράσματα.

Επειδή ακριβώς με της «σοφίας» αυτής τα αλληλοσυγκρουόμενα επιχειρήματα και συμπεράσματα κλονίζεται και αποσταθεροποιείται το κύρος της γνώσης των πραγμάτων· σχημάτισε λοιπόν μέσα του την πεποίθηση ότι κανένα από τα ανθρώπινα διανοήματα δεν κλείνει μέσα του ουσιαστικά ένα νόημα ανώτερο ή θεϊκό.

Γι' αυτό και επιλέγει την πιο ρεαλιστική μορφή της φιλοσοφίας, περιφρονώντας τα πάντα σαν να ήταν ένα τίποτα, ώστε να υπερβεί τα όρια της φύσης, να αρθεί πάνω από το επίπεδο της κοσμικής γνώσης, κατανοώντας την ανάγκη να εισδύσει στα βάθη της πηγής της πηγής της Σοφίας, ώστε από εκεί μέσα να εξασφαλίσει το αμετάβλητο των λογισμών και να διακρίνει καθαρά τις αιτίες των όντων, θέλοντας έτσι όχι μόνο να φαίνεται αλλά και όντως να είναι φιλόσοφος.

Φεύγει, λοιπόν, για το Όρος εκείνο τα γνωστό μας, που τ' όνομα είναι συνώνυμο με τη αγιότητα, και ρίχνεται ολόψυχα στον αγώνα για την απόκτηση της αρετής, με το σκοπό όχι μονάχα το νου του να ανεβάσει πάνω από τα σωματικά και τα γήινα, αλλά και το ίδιο το σώμα να μετεωρίσει μεταξύ ουρανού και γης, προετοιμάζοντάς το για τη θέωση, τη μυστική εκείνη και κατά χάρη ένωση του ανθρώπου με το Θεό.

Και σαν πρώτο βήμα του αγώνα του προσκολλάται τότε στους κατοίκους του υπέροχου Άθω, ώστε ούτε και στον τόπο της νέας του κατοικίας να διακινδυνεύσει έστω και κατ' ελάχιστο τη διάταραξη της όποιας ασύνετης ή μη ευγενικής ενέργειας, αλλά αντίθετα να καθυποτάξει την κατώτερη αυτή και δούλη κοσμική σοφία στην πρώτη και πανέμορφη θεία φιλοσοφία.

Έτσι, λοιπόν, βάζει μετάνοια στο γέροντά του και μέσω αυτού κατατάσσεται στη χορεία των μοναστών, και αρχίζει τη μύησή του στα βαθειά νερά του μοναχισμού*.

Όταν δε εκείνος έφυγε για να συναντήσει τον Κύριο, που τόσο ποθούσε η ψυχή του, για να απολαύσει τον άξιο και δίκαιο μισθό των ασκητικών του ιδρώτων, ο Γρηγόριος, έχοντας πάντοτε σαν όπλο και στήριγμά του την από τα παιδικά του χρόνια φίλη της ψυχής του ταπεινοφροσύνη, και για το λόγο αυτό μη στηριζόμενος στον εαυτό του, αν και μπορούσε, λόγω του γεροντικού φρονήματος που από τα νεανικά του χρόνια κοσμούσε την ψυχή του, ήδη να καθοδηγεί τους άλλους, προσέρχεται στη Λαύρα του μεγάλου και ξακουστού αγίου Αθανασίου του Αθωνίτου, και βάζει μετάνοια στους εκεί ασκούμενους.

Συνεχίζεται

* Εισέρχεται στην ιερά μονή του Βατοπεδίου και γίνεται υποταχτικός στο γέροντα Νικόδημο (1317- 1320).

Απόσπασμα από την εγκωμιαστική ομιλία του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Νείλου, (1379-1388) για τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά, όπως δημοσιεύεται σε μετάφραση στο βιβλίο, ο "Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς και το κίνημα του Ησυχασμού", των εκδόσεων Αρμός. Μετάφραση Η.Γ. Πετρόπουλου, επιμέλεια, σχόλια Αλεξάνδρου Σ. Κορακίδη δρ. Θεολογίας.